

V. Ullmann. *) Moderen hørte til den rigt-begavede Dunkerske og Hansteenske Slægt og hendes Morbroder var den for sin Skarp-sindighed og Intelligens velkendte Advokat Dunker, som altid blev betroet de vanske-ligste Processer. Baade som Talere og Skri-benter udmærker Familjen sig, saa Veltalen-heden og den klare Tanke er hende med-født. Men den særlige Opgave, som bliver givet ethvert nyt Medlem i Slægterne, og hvortil den enkelte altid selv maa lægge sit personlige Arbejde, den har Fru Ragna Niel-sen vist, at hun ikke agter at gaa uden om. At hun maa faa Lykke til at realisere sine store og skønne Idealer om en ny Opdragelse for de Unge, det ønsker hendes mange Ven-ner ogsaa i Danmark. J. M.

„Das Lette-Haus“.

„Das Lette-Haus“ er Navnet paa en Anstalt i Berlin, stiftet 1868 af afdøde Præsident Dr. Lette med det Formaal at skaffe unge Piger den højere Dannelses til Selverhverv. Anstalten bliver nu med stor Dygtighed ledet af den afdøde Stifters ældste Datter, Fru Schepeler Lette, Søster til den bekendte Fredsven Fru Fischer Lette.

Anstalten er delt i 3 Skoler: Tegne-, Handels- og Erhvervsskolen.

Tegneskolen uddanner for det første til Lærerinder og for det andet Elever til kunstindustriell Tegning.

Handelsskolen er delt i to Klasser, som hver omfatter et etaarigt Kursus. De an-søgende kan, naar de har fyldt deres seks-tende Aar og har aflagt Prøve paa at be-sidde den Modenhed, som fordres i en højere Pigeskole, blive optagne i første Klasse; hvis de mangler denne Foruddannelse, maa de først gennemgaa anden Klasse.

Ved Optagelsesprøven til første Klasse maa de ansøgende skrive en tysk Opgave over et almindeligt Thema, udarbejde en fransk og engelsk Oversættelse, samt løse nogle Regneopgaver, for derved at vise Sikkerhed i Regning med benævnte Tal og Kendskab til Decimalbrøk.

I disse fire Fag maa ogsaa aflægges mundtlig Prøve; der lægges særlig Vægt paa Kendskab til den tyske Grammatik, deri indbefattet Sætningslæren. I Fransk og Engelsk fordres Grundtrækkene i Gramma-tiken.

Anden Klasse omfatter: Handelsskrift og Stenografi, Handelsregning, Kontorarbejde og Korrespondance. Korrespondance og Konversation i det franske og engelske Sprog Tysk og Geografi. Alle Lærefag er obliga-toriske. Erhvervsskolen er delt i mange forskel-lige Underafdelinger: 1) Linnedtilskæring, 2) Haandarbejde, og 3) Haandarbejds-lære, 4) Kunsthaandarbejde, 5) Maskinsyning, 6) Skræddersyning, 7) Modepynt, 8) Blomster-fabrikation, 9) Frisering, 10) Vask, dertil hørende Strygning, Kniplingevask o. s. v., 11) Kogning.

Erhvervsskolen er den mest besøgte, i et Aar talte den omtrent 1086 Elever. Det er dog ikke hermed sagt, at en Elev kun skal besøge én af disse Afdelinger.

Nu vil vi aflægge et lille Besøg i Anstalten. Vi er altsaa i Berlin, og staar udenfor den

statelige Bygning i Königgrätzer Strasse Nr. 90. Vi træder ind ad Døren tilhøjre. Der er Registraturet, hvor der daglig er to Damer til Stede fra Kl. 9—6. Efter at være skreven ind i Fremmedbogen, bliver vi af den ene af disse Damer vist om.

I den første Sal, vi kommer til, holdes Tegneundervisning; man faar straks her et Begreb om Anstaltens Storhed ved Synet af denne store Sal, dekoreret med alle Slags Gibsmodeller. Her sidder Eleverne foran deres Staffelier, hver med sin Gibsmodel opstillet eller ophængt foran sig. I en anden Klasse gives Undervisning i kunst-industriell Tegning, som mere end den for-rige uddanner Eleverne praktisk for Indu-strien og Selverhverv. Til ethvert praktisk Fag slutter sig den dertil hørende praktiske Undervisning, f. Eks. ved Gibstegning og Ornamenttegning efter Gibs — Geometri, Skyggelære og Perspektiv. Ved Legems-tegning efter Træmodeller, Naturstudier, Stilleben — Anatomi, Proportionslære, Kunst-historie. Ved Ornamenttegning — ornamen-tal Formlære, bunden Tegning og Farve-øvelser. Desuden bliver de, som specielt vil uddanne sig til Lærerinder, indviende i Tegneundervisningens Methode. Kunstindu-striell Tegning, Tegning og Maling, forbundet med Fagundervisning for saadanne, som fuldstændigt vil hengive sig til Kunstindu-strien, træffer vi igen senere i Klasserne for Kunsthaandarbejde. Endnu vil jeg tilføje, at der bliver lagt særlig Vægt paa Under-visning i Aquareltegning og Porcellæns-maling.

Vi stiger nu en Etage højere op, hvor Erhvervsskolens forskellige Afdelinger findes. Efter at vi har set Linnedtilskæringen, kom-mer vi til den Sal, hvor Linnedet bliver syet eller repareret. De, som vil uddannes til Lærerinder i Haandarbejde, tager des-uden Undervisning i Pædagogik. Kunst-haandarbejdsskolen viser, hvor nær dette Fag er beslægtet med Ornamenttegning og Farvelære, især i Fladstingssyning og Guld-broderi, i gammel tysk Lærreds-Point og Point-Lace. Til dette Kursus slutter sig tillige Læren om at indrette Kunsthaand-arbejder, nemlig Mønsterets Gennemstikning, og dettes Overføring paa alle Slags Stoffer, Forarbejdning af Applikation og Guldbroderi og lignende. Eleverne kan her tjene meget ved Broderi paa f. Eks. Kraver paa militære og civile Uniformer eller paa Alterklæder o. s. v. I den næste Sal sidder flittige Skræddersker, hver med sin Kjøle, som de syr til eget Brug; der bliver nemlig ikke antaget eller udført efter Bestillinger, dertil er Viktoria-Bazaren, som vi siden kommer til. Derefter kommer Blomsterfabrikationen og Modepynten. Der læres her saa vel at pynte nye Hatter som at modernisere gamle. I denne Etage findes tillige et Fæstekontor, som ikke alene er tilgængeligt for de i An-stalten uddannede Damer, men alle og en-hver, som har de Anbefalinger og Attester, som fordres, kan melde sig for at ansøge om en fast eller midlertidig Beskæftigelse i en af de for Kvinder nu aahnede Erhvervs-grene. Frøken Henning, dette Bureaus Forstanderinde, styrer med stor Dygtighed denne vanskelige Post, som modtager ikke ringere end 6495 Breve og bortsender 6012 i Løbet af Aaret.

Nu fører vor Vej op i øverste Etage, i den saakaldte Viktoriaanstalt, som er i

Stand til at modtage 45 Pensionærer. De uden for Berlin boende Elever finder her Tilhold og Beskyttelse. Foruden at hver Pensionær har sit eget Sovekammer, findes tillige en rummelig Dagligstue med Klaver til Elevernes Afbenyttelse. Der bliver draget al mulig Omsorg for Pensionærernes Vel-befindende. Anstaltens erfarne Huslæge, Frk. Dr. Tiburtius, besøger ugentlig Viktoria-stiftelsen for at erkundige sig om Beboernes Sundhedstilstand. Undertiden holdes Aften-underholdninger, i hvilke saa vel Elever som Lærerinder deltager. For den musikalske Underholdning er der stedse sørget, og heller ikke det legemlige Velvære bliver glemt. Saaledes danner disse Vinteraftener et ven-skabeligt Baand mellem Foreningens Med-lemmer. Om Sommeren foretages Udflugter i Berlins Omegn.

Nu maa vi helt ned i Kælderen for at tage Vaskekælderen, Køkkenet og Forraads-kamrene i Øjesyn. Vi gaar ned ad en Sten-trappe og er i Vaskekælderen med sine store Kedler, Vandledninger o. s. v. Ved Siden af Vaskekælderen ligger Strygestuerne. Vi begiver os derpaa til Køkkenet, hvis Nær-hed snart mærkes ved den liflige Duft, der slaar os i Møde derfra. Her staar vel et Dusin unge Piger med hvide Forklæder og opsmøgede Ærmer, nogle banker Kød, andre skærer det i Stykker, og atter andre vejer omhyggeligt Portioner af.

Om Formiddagen bliver der kogt for Dame-Restaurationen, som ligger oven over Køkkenet; dette sker efter stor Maalestok, da baade Familjer og enlige Damer lader hente Mad herfra.

I Forhuset ligger Viktoriaanstaltens, som saa at sige er en permanent Udstilling af kvindelige Kunstfærdigheder; ligeledes mod-tages der her Bestillinger paa alle Slags kvindelige Haandarbejder.

Foruden alt dette er adskillige velgørende Stiftelser knyttet dertil. Saaledes „Char-lotte-Stiftelsen“, som understøtter Døttre af fattig Adel, Embedsmænd og Militære, og den saa kaldte Lette-Stiftelse, som hjælper enligstillede i Berlin boende Kvinder med Pengemidler til at skaffe sig selvstændigt Erhverv. S. B.

Tobakrøgning.

Da Redaktionen af Kvindebladet „Hvad vi vil“ ikke hylder den gamle Frase: „Vi alene vide“, saa har vi naturligvis ogsaa be-redvilligt aabnet Bladets Spalter for Hr. Karl Fred. Jensens Udtalelse mod Tobak-røgning. Ikke fordi vi anser Sagen om at ryge Tobak eller ikke for saa betydnings-fuld, at Bladet bør føre Polemik herom, men fordi der er en Side af denne prædiken Af-hold, som jeg mener, i Virkeligheden er Overfladiskhed.

Saa længe Tobakrøgning ikke fra viden-skabelig Side er erklæret sundhedsfarlig, saa synes jeg, det faar blive den enkeltes Sag, hvad enten det er Mænd eller Kvinder; nu forekommer det lige saa uvæsenligt, som om Folk drikker Kaffe, spiser Frugt, Kage eller Syltetøj.

Derimod synes den økonomiske Side af Sagen at have større Betydning, og Hr. K. F. Jensen siger, at for de Penge, vi ryger op her i Danmark, kunde vi bygge 350 nye Skoler à 33½ Tusind Kroner eller lønne

*) Oplysningerne er tagne efter „Biografisk Album“, udgivet af finsk Kvindeforening.